

TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCIH

NOVIČNIK

št. 4/julij 2021

Projekt Trajnostna mobilnost v vrtcih in OŠ se zaključuje. Veseli smo, da se je vseslovenskega projekta udeležilo več kot **100.000 otrok** in skoraj **6.000 učiteljev** in vzgojiteljev! V tokratnem, zadnjem novičniku si preberite, kako so načrtovali in izvajali aktivnosti v vrtcih v turbulentnem šolskem letu 2020/21, saj so morale vzgojiteljice poleg osnovnih izzivov projekta, kot je na primer prepričati starše, da hodijo z otroki v vrtec peš, žonglirati še med zaprtjem vrtcev, nepredvidenimi karantenami ter drugimi zadalžitvami. Uspelo jim je, kljub temu, da so imeli na voljo zelo malo časa.

Veliko veselja pri prebiranju utrinkov iz vrtcev po vsej Sloveniji!

Novičnik pripravili v Focusu, društvu za sonaraven razvoj, oblikovala Polona Šavc

Aktivnosti potekajo v okviru projekta Ministrstva za infrastrukturo – Trajnostna mobilnost v šolah in vrtcih, v konzorciju partnerjev (Focus, društvo za sonaraven razvoj, RRA Sinergija, IPoP, Cipra Slovenija in Filozofska fakulteta).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

EVROPSKA UNIJA
KOHEZIJSKI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

sptm

SLOVENSKA
PLATFORMA
ZA TRAJNOSTNO
MOBILNOST

RAZVOJNA AGENCIJA
SINERGIJA
DEVELOPMENT AGENCY

CIPRA
ŽIVETI
V ALPAH

IPOP

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za geografijo

PROJEKT TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCU VERŽEJ

V letošnjem šolskem letu je naš vrtec sodeloval v projektu Trajnostna mobilnost v vrtcih in šolah. Naš vrtec je majhen. Sodelovali sta dve skupini, in sicer otroci drugega starostnega obdobja. Preko celega šolskega leta smo v vzgojni proces vključevali teme o trajnostni mobilnosti. Vsebine so bile načrtovane, nekatere tudi spontane. V obeh skupinah so potekale različne, in hkrati podobne vsebine, primerne starosti otrok. V skupini mlajših otrok smo v jesenskem obdobju veliko časa namenili sprehodom. Med sprehodi smo skrbeli za varnost, varno hojo po pločniku, varno prečkanje ceste, hoja v parih in v urejeni koloni. Pozorni smo bili na prometne znake ob cesti ter jih skušali prepoznati, kasneje tudi poznati. Otroci so si najprej zapomnili znak stop, prehod za pešce, predvsem zebro na cesti, kjer lahko varno prečkamo cesto. V spomladanskem času smo veliko časa namenili vožnji s poganjalci, skiroji in kolesi. Poudarjali smo obvezno uporabo čelade, ki je potrebna za našo varnost. Skozi leto smo si ogledovali knjige, slikanice o prometu (Klein, U. Pazi, promet), igrali didaktične in rajalne igre na temo promet (semafor - zelena, rdeča), pesmice (Bitenc, J. Z avtobusom k teti), risali in barvali na temo promet.

Ko so nas obiskali policisti, so se starejši otroci odpravili na daljši sprehod s policistko. Med sprehodom jim je razložila pomen različnih prometnih znakov, ki so jih srečali ter jih je seznanila o varnem vključevanju v promet. Otroci so sedaj bolj pozorni na promet in pazljivi na cesti. Izdelali so kartografski prikaz okolice vrtca in označili kritične točke. Veliko pozornost so namenili tudi varnemu kolesarjenju, vožnji s skiroji in z rolerji.

V jesenskem času so nas obiskali gasilci. Iz velike kartonske škatle smo si izdelali velik gasilski avto, ki je bil iztočnica za kasnejši čas, dejavnost povezana z avtobusom. Preko zgodbe Rožnati avtobus (Radovanovič, V.) so otroci bolje spoznali pomen avtobusa. Izdelali so si svoj avtobus iz odpadnega lesa, ki jih bo odpeljal v domišljjski svet in tudi na prihajajoče počitnice.

V mesecu septembru, v Evropskem tednu mobilnosti, smo prvič izvedli igro Beli zajček. Lutka Beli zajček je otrokom pripovedovala zgodbo o svojih zajčkih. Na pripravljene sive zajčke smo zavzeto lepili bele kroge in spremljali prihode otrok v vrtec. Igro Beli zajček smo ponovili v mesecu maju.

Analiza obeh izvajanj je pokazala, da je v mesecu maju veliko več otrok prišlo na trajnostni način v vrtec. Iz tega sklepam, da so dejavnosti na temo trajnostne mobilnosti skozi leto veliko pripomogle k ozaveščanju otrok. Otroci so spoznali, kako pomembno se je gibati v naravi, kako pozitivno vpliva hoja, kolesarjenje in vožnja s poganjalci na naše telo in našo okolje, ki nas obdaja.

Vrtec Veržej

Zapisala koordinatorica: Silva Smeh

DEJAVNOSTI VEZANE NA VSEBINO PROJEKTA »TRAJNOSTNA MOBILNOST«

VVE pri OŠ Kuzma smo majhna organizacijska enota. Delujemo s štirimi oddelki predšolske vzgoje in smo vrtec na podeželju. V lanskem šolskem letu smo bili aktivno vključeni v projekt Pasavček. Vsa predhodna šolska leta smo aktivno vključevali v vzgojno izobraževalno delo, vsebine vezane na prometno vzgojo in varovanje okolja. Za vključitev v projekt »Trajnostna mobilnost« smo se odločili tudi s pričakovanjem, da pridobimo določene smernice, tako vsebinske kot metodološke, da bomo omenjeno področje še popestrili in nadgrajevali.

Vključitev v projekt nas nagovarja k še večjemu izvajanju različnih aktivnosti vezanih na gibanje, bivanje na prostem in k ozaveščanju varovanja okolja. Mesec september in oktober sta nam zaradi ugodnih vremenskih pogojev nudila veliko gibanja na prostem. Tako so bili otroci večkrat deležni poligonov vezanih na različne spretnosti in z različnimi sredstvi (tricički, skiroji kolesa, poganjalci). Vrtec je že tretje leto vrtec vključen tudi v projekt »OPK« zato izvajamo še veliko več dejavnosti vezanih na področje gibanja.

V tednu mobilnosti smo posebno pozornost namenili spoznavanju prometnih pravil, prometnih znakov, varnosti na cesti in onesnaževanju okolja. Vsebine so bile vezane na vsa vzgojna področja predšolske vzgoje. Pridobljeno znanje in izkušnje je podkrepil obisk policistov, ki so določene primere prometnih situacij še demonstrirali. Otrokom pa je bil približan tudi sam poklic policista. Pogovarjali smo se o vsebinah, vezanih na mobilnost, onesnaževanju okolja in varnosti. Ob tem smo razmišljali kako bi poskrbeli za čistejšo okolje. Zaradi razgibane naseljenosti v občini, večino otrok pripeljejo starši v vrtec z avtomobilom, saj so vsi precej oddaljeni od naše ustanove. Otroke, ki so bližje smo spodbujali naj pridejo v vrtec peš ali s skirojem. Tisti, ki so oddaljeni pa naj se poslužujejo, da del poti do vrtca pridejo peš (od trgovine ali cvetličarne). Omenjena objekta smo izpostavili zaradi varnosti in možnosti parkiranja avtomobila. Otroci so starše spodbujali, saj so bili nekateri otroci nad tem zelo navdušeni. V tednu mobilnosti smo si izdelali tabelo v katero smo beležili način prihoda v vrtec. Otroci so svoj prihod oz. svojo pot v vrtec tudi likovno izrazili.

Ob sprehodih smo opazovali prometne poti, prometne znake in vključevanje udeležencev v prometu. Določena dneva v tednu, ko smo preštevali avtomobile, ki so se zapeljali v določenem času mimo našega igrišča. Število smo vnašali v pripravljeno tabelo. Sledila je ugotovitev, da je bilo število mimo vozečih avtomobilov večje ob petkih.

Sprehodi niso bili usmerjeni samo v opazovanje prometa ampak tudi na okolje, ki nas obdaja. Predvsem smo se osredotočili na odpadke, ki so nas vsakodnevno spremljali ob cesti, v jarku in ob nastavljenih koših. Zato smo naše sprehode tedensko usmerili tudi k čiščenju okolja. S sabo smo občasno vzeli rokavice in vreče ter pobrali smeti. V vrtcu smo smeti primerno ločevali. S časoma je postalo to otrokom rutina, saj so bili odpadki ob cesti za otroke vedno bolj moteči. Zato so postali na sprehodih naši stalni spremljevalci tudi pripomočki za pobiranje odpadkov. Glede na količino pobranih odpadkov smo skupaj prišli do spoznanja, da jih je bilo ob sprotne pobiranju vedno manj. Otroci so tudi predlagali, da bi nastavljene koše ob cesti opremili z dodatnimi napisi ali risbami. To smo si zadali, kot naslednjo nalogo. Žal tega še nismo uresničili, zaradi zaprtja vrtca ob razglasitvi epidemije. Bomo pa to izvedli v pomladnem času.

Ob obiskovanju gozda smo tudi tam opazili različne odpadke. Manjše odpadke, ki niso bili nevarni smo pobrali, o večjih kosovnih odpadkih pa smo obvestili občinsko upravo, ki je poskrbela za odstranitev. Otroci so v gozdu tudi zaznali, da nas obdaja prijetna tišina. Slišali smo šelestenje listov in zvoke ptic.

Otroci so ob naštetih dejavnostih pridobivali izkušnje, kako ljudje vplivajo in vplivamo na naravo in kako lahko z dejanji prispevamo k varovanju in ohranjanju naravnega okolja.

Žal smo morali z načrtovanimi dejavnostmi prenehati, zaradi zaprtja vrtca. Ob ponovnem odprtju vrtca, se že veselimo izvajanja dejavnosti vezanih na projekt »Trajnostna mobilnost«.

VVE pri OŠ Kuzma

Zapisa koordinatorka projekta Angela Tivold

TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCU PRI OŠ DR. ANTONA TRSTENJAKA NEGOVA

V vrtcu pri OŠ dr. Antona Trstenjaka Negova smo se v letošnjem šolskem letu prvič pridružili projektu Trajnostna mobilnost v vrtcu in šoli, saj se zavedamo pomena ohranjanja čistega okolja in vpliva prometa na okolje. Pri naših otrocih želimo vzbuditi ekološko ozaveščenost ter jim približati trajnostni način življenja že v najzgodnejšem obdobju njihovega življenja.

Pomembno nam je, da že naše najmlajše otroke vzgajamo o prometni varnosti, da pa jih hkrati tudi seznanimo z različnimi načini mobilnosti ter jim ponudimo alternativo: različne okolju prijaznejše načine mobilnosti, kot so hoja, kolesarjenje, vožnja s skiroji, poganjalci ter uporaba javnega prevoza.

V našem vrtcu v projektu Trajnostna mobilnost sodelujemo tri skupine otrok (skupaj 48 otrok) v katerih so otroci stari od 3-6 let. V vsaki skupini smo se odločili, da bomo spremljali prihode otrok v vrtec teden dni, od 3.5 do 7.5.2021. Otroci so ob pogovorih v jutranjem krogu vsakodnevno zajčkom čistili kožuščke, a le tisti, ki so v vrtec prišli peš, parkirali vsaj 200m vstran od vrtca, se pripeljali s kolesom ali javnim prevozom – avtobusom. Poleg čiščenja kožuščkov je vsaka skupina izvedla tudi dodatne zanimive dejavnosti, primerne starosti otrok.

V najmlajši sodelujoči skupini (2-4 leta) smo si pripravili dan kolesarjenja, kjer so si otroci od doma pripeljali svoja kolesa, poganjalce in skiroje, ter se z njimi vozili na igrišču vrtca. Igralnico smo si oblikovali v cestišče, si izdelali avtomobile iz odpadnega materiala (gibanje avtomobila s pomočjo elastike in pihanja v slamico) ter se več dni igrali simbolno igro Promet. Poleg tega smo zgodbo o belem zajčku predstavili staršem preko dekoracije na hodniku. Otroci v tej starosti radi pojejo, zato smo prepevali pesmice o zajčkih, prometu ter se ob njih gibalno izražali. Obenem smo spoznavali različna vozila in njihovo oglašanje, kjer smo vključili vaje za artikulacijo glasov. Načrtujemo pa tudi izlet z avtobusom v okolici vrtca, seveda z malico in napitkom.

V skupini otrok starih 3-5 let smo prav tako izvedli dan kolesarjenja, oblikovali plakat na temo različne vrste prometa, prebirali knjige o prometu, se pogovarjali o varnosti in ekologiji, se odpravili na daljše sprehode, likovno, plesno in glasbeno ustvarjali ter pripravili dramatizacijo po zgodbi o belem zajčku. Zgodbo smo najprej prebrali, nato pripravili dramatizacijo na pobudo otrok. Ti so si lahko izbrali vloge, pesmice, plese, instrumente in si s pomočjo vzgojiteljic izdelali rekvizite. Dramatizacijo bomo posneli in dali v pogled ostalim skupinam, z njo bi se radi predstavili tudi širše in upamo, da nam bo uspelo.

V skupini najstarejših otrok (4-6 let) so si otroci sami narisali in izrezali lastnega zajčka, saj jih je zgodba o belem zajčku zelo motivirala. Želeli so namreč, da zajčkov kožuh ne bi bil umazan in da bodo vse živali v bližnjih gozdovih zadovoljne in zdrave. Tako so naši otroci s svojimi starši pridno vsaj en del poti do vrtca prepešali, nekateri otroci pa so v vrtec, kljub precejšnji oddaljenosti, prišli tudi peš. Zaradi truda otrok in staršev so imeli naši zajčki ob koncu tedna ponovno bele kožuščke, na kar smo zelo ponosni. V vrtcu pa smo tudi veliko raziskovali in ustvarjali. Otroci so opisali in nato tudi narisali »Mojo pot v vrtec« ter »Narisali svoj avtobus ali vlak«. Izdelali smo plakat Promet v mojem kraju, odkrivali pešpoti v okolici vrtca – med raziskovanjem le-teh smo odkrili tudi »Klokečov« ribnik, ki ga do sedaj nismo poznali. Na igrišču vrtca pa smo sami naredili čutno pot, ki bo poskrbela za razgibavanje naših stopal in prstkov v vročih, poletnih dneh.

Menimo, da smo z izvedenimi aktivnostmi otrokom približale pomen trajnostne mobilnosti, vsekakor pa bomo nekatere aktivnosti v našem vrtcu izvajali še naprej.

Živimo v kraju, ki je obdan s prečudovito naravo in želimo si, da jo ohranimo zeleno, brstečo in polno življenja.

Vrtec pri OŠ dr. Antona Trstenjaka Negova
Zapisale vzgojiteljice: Katja Potočnik, Jasmina Paldauf in Mihaela Plemenič

NOVICE ZA NOVIČNIK

V vrtcu Beltinci – enota Lipovci smo izvedli več dejavnosti, ki so bile vezane na vsebino izvajanja trajnostne mobilnosti v vrtcu. Pred pričetkom izvajanja igrice Beli zajček smo z otroki obnovili zgodbico o zajčku, ki so jo že slišali v jesenski izvedbi. Otroci so v pogovoru lepo sodelovali in bili pripravljene še enkrat zajčkom očistiti kožuščke. Ogedali smo si še animirano risanko Lepši svet - promet ter se o njej pogovarjali, (npr. zakaj je boljše, da se peljemo z vlakom ali avtobusom kot z avtom in to tudi slikovno ponazorili z avtomobilčki). O izvedbi tedna mobilnosti smo z otroki pripravili plakat za starše. Pobarvali smo zajčke s sivo tempera barvo in jim skozi cel teden pridno čistili kožuščke. Vsakodnevno smo v tabelo prihodov lepili sličice, na kakšen način so otroci prihajali v vrtec. Obiskal nas je tudi Beli zajček, se z nami pogovarjal o prometu in z nami zaplesal ob pesmicah Beli zajček in Vlak. Na igrišču vrtca so se otroci igrali s prometnimi znaki, spoznavali njihov pomen in ustvarjali svoj prometni režim. Naučili smo se pesmico Z avtobusom k teti in barvali pobarvanke - avtobus.

Sodelovanje otrok, staršev in vzgojiteljev je bilo zelo dobro, saj smo kljub slabemu vremenu v večini prihajali peš, s kolesi, skiroji ali rolerji.

Vrtec Beltinci – enota Lipovci
Zapisa vzgojiteljica: Danijela Slavic

NOVICE ZNOTRAJ PROJEKTA: BELI ZAJČEK

Zgodba o belem polarnem zajčku Snežku, ki je zaradi onesnaženega ozračja izgubil dom in svoj beli kožušček, je otroke zelo pritegnila. Zaključek zgodbe: »Kako bi pomagali Snežku, da postane zopet beli zajček?«, je otroke spodbudil k razmišljanju, kako lahko vsi skupaj in vsak posebej pripomoremo k boljšemu počutju ter čistejšemu okolju za vse, ki živimo na našem planetu. Motivacija je bila intenzivna in je dosegla svoj cilj, saj je v Evropskem tednu mobilnosti veliko otrok iz starejše skupine v vrtec prihajalo na načine, ki so okolju prijazni. Projekt so pozitivno sprejeli in podprli tudi starši.

V skupini smo izdelali rjave zajčke, kamor so otroci dnevno beležili prihode v vrtec; z belimi krogi smo označevali prihode na okolju prijazen način, z rjavimi pa prihode z avtomobili. Strmeli smo k cilju, da do konca tedna zajčka v celoti obarvamo v belo.

Tekom tedna smo se z otroci igrali veliko iger, ki smo jih priredili projektu: Beli zajček, kot so: Zajček poišči svoj dom, Zajčki v prometu (glasbeno-didaktična igra), Zajci bežijo pred dimom..., se učili pesem Zajček, al se ne bojiš, slikali bele zajčke itn..

Vrtec pri OŠ Janeza Kuharja Razkrižje
Zapisa vzgojiteljica: Nina Maršič, starejša skupina

NOVICE ZNOTRAJ PROJEKTA: BELI ZAJČEK

V projektu Beli zajček sodelujemo že od začetka vrtčevskega leta 2019/2020; torej že leto in pol. Prvo leto je v projektu sodelovalo 44 otrok, v letošnjem vrtčevskem letu pa sodeluje 41 otrok, ter nekaj novincev, ki so se vključili tekom leta. Četudi nam je pandemija korona virusa vzela kar veliko skupnega časa v vrtcu, smo načrtovane aktivnosti znotraj projekta izpeljali že dvakrat; prvič v prejšnjem vrtčevskem letu in nato še enkrat v tem vrtčevskem letu, v mesecu septembru, ko smo obeleževali teden mobilnosti.

Tako prvič kot drugič je bil projekt odlično sprejet tako s strani otrok, kot tudi staršev, kar dokazuje dejstvo, da smo določene dni vsi otroci v vrtcu zabeležili okolju prijazne prihode v vrtec. In to si štejemo za velik dosežek. Določene dni so se našle izjeme, ki res niso mogli otroka pospremiti peš, s poganjalčkom ali kolesom... pa so to skušali popraviti popoldan ali pa so se naslednji dan skušali organizirati tako, da so otroku omogočili okolju prijazen prihod.

Izpostaviti moram občino Razkrižje, ki se je angažirala z izdelavo karte nevarnih točk ter občinske SPLETNE STRANI NA TEMO Trajnostna mobilnost, kjer smo lahko vsi sodelujoči objavljali svoje prispevke o dejavnostih znotraj projekta. Poudariti moram, da je k uspešni izvedbi projekta botrovala nova cestna infrastruktura, znotraj katere so bili v občini zgrajeni pločniki, ki omogočajo varno pot otrok in staršev v vrtec.

Opažam, da je odziv staršev in otrok v času izvajanja projekta velik, da pa z prenehanjem izvajanja dejavnosti zopet prehajajo na klasične prihode z avtomobili. Zato menim, da bi se dejavnosti na temo trajnostne mobilnosti morale izvajati vsaj 2x letno ali več. Tako bi starše večkrat spodbudili k ohranjanju lastnega zdravja ter zdravja našega planeta.

Vrtec pri OŠ Janeza Kuharja Razkrižje
Zapisal koordinator: Andrej Slavič

IGRA BELI ZAJČEK

Igro Beli zajček, smo skupaj z oddelkom 2 izvajali v času od 19. 04. 2021 do 23. 04. 2021. V času izvajanja igre Beli zajček, so starši z otroki pridno prihajali peš, s kolesom ali s poganjalcem. V drugem delu projekta je sodelovalo 11 otrok starih 1 – 3 let (oddelek 1).

V ponedeljek 19. 04. 2021 smo začeli s projektom Beli zajček. Na novo so se priključili še trije otroci. Vsak dan smo izvedli kar nekaj dejavnosti. Na veliki podlagi, smo si narisali cesto, na kateri smo vozili različna prevozna sredstva.

Oponašali smo različna vozila na slikah in jih razvrščali na samolepilno folijo, kje se različno prevozno sredstvo vozi. Ogledali smo si risanko in kratek film o prometu.

Prebrali smo knjigo z naslovom: Kako sta Bibi in Gusti udomačila kolo (I. Mlakar), nato pobarvali podlago za nadaljnjo dejavnost. Naslednji dan smo odtiskovali prometna sredstva glede na vrsto (cestni, vodni, zračni promet). Razvrščali smo avtomobile po barvi (rdeča/morda) in se odpravili na sprehod.

V oddelku 2 je sodelovalo 12 otrok. Nadaljevali smo s spremljanjem prihodov otrok in pridno lepili bele krogce. Izdelali smo plakat prevoznih sredstev jih spoznavali, razvrščali, se igrali, peli in plesali.

Odpravili smo se tudi na sprehod, se vozili s poganjalci. Izdelovali avtomobilčke, risali sledi izpušnih plinov. Opazila sem, da so se starši in otroci zelo trudili in pridno zbirali krogce. Otroci so se zelo razveselili kresničke.

OŠ Odranci, vrtec Mavrca
Zapisali vzgojiteljici: Tamara Zver, Mojca Hozjan

NOVICA ZA NOVIČNIK

V oddelku 1-3 let smo se odločili, da bomo v tematskem sklopu Dogodivščine z vlakom spoznali vlak kot prevozno sredstvo. Ker se še noben otrok ni peljal z vlakom, smo vlak izdelali iz odpadnih škatel. Pomagali smo si z videoposnetkom, kjer so bili prikazani različni vlaki, saj so otroci tako dobili boljšo predstavbo o tem, kako izgleda vlak, kje se vozi, kako brni. Nekateri otroci vlaka v živo še niso videli. Otroci so aktivno sodelovali pri barvanju škatel in pri sestavljanju lokomotive in vagonov. Ko je bil vlak končan, so se samoiniciativno vključevali v igro z njim. Nekateri so bili raje v vlogi strojevodje, drugi v vlogi potnikov. Izdelani vlak smo vključevali v različna področja kurikula. Povezali smo ga z okoljsko vzgojo, škatle smo uporabili kot odpadni material, s pomočjo izdelanih vagonov smo izvajali dejavnosti iz področja gibanja, kjer so otroci škatle/vagone potiskali, vlekli, v vagone prenašali različne rekvizite, plezali v škatle. Izdelali smo tirnice, preko katerih so otroci prestopali, skakali, se plazili ... Na področju matematike smo s pomočjo vlaka spoznavali pojem več, manj, urili smo se v razvrščanju po barvi, spoznali smo prostorske pojme v in iz, preštevali vagone... Na jezikovnem področju smo spoznali nove pojme (lokomotiva, vagoni, tirnice), se naučili bibarijo o vlaku in izvajali vsakodnevne minutke za pravljico, kjer smo prebirali različne zgodbe in slikanice o vlakih. Grafomotoriko smo razvijali z risanjem različnih črt – tirnic, po katerih so otroci vozili vlake. Na področju umetnosti smo se naučili ples Plesni vlak, naučili smo se rajalno igro Mi se z vlakom peljemo in pesmico Čičiphu, izvajali smo glasbeno-didaktično igro Hitri in počasni vlak.

Vse dejavnosti so bile otrokom zanimive, radi so se vključevali v ponujene dejavnosti.

Vrtec Velika Polana

Zapisala: Martina Vučko, vzgojiteljica oddelka 1 – 3

NOVICA ZA NOVIČNIK – TRAJNOSTNA MOBILNOST

Vse strokovne delavke vrtca smo bile mnenja, da je projekt TRAJNOSTNA MOBILNOST zelo primeren za naš vrtec. Zato smo se odločile, da bo sodeloval celoten vrtec.

V veliko zadovoljstvo so bili tudi pozitivni odzivi staršev. Otroci, vzgojiteljice in starši smo bili s projektom zelo zadovoljni, saj smo vsi izvedeli nekaj novega in zanimivega.

Pri izvedbi igre so sodelovale vse štiri skupine, vse strokovne delavke in 58 otrok starih od 1 do 6 let. V vseh skupinah smo igro izvajali v drugem tednu meseca maja. V prvih dveh skupinah prvega starostnega obdobja so vzgojiteljice prilagodile dejavnosti glede na njihovo starost. Bile smo mnenja, da je zelo pomembno ozaveščanje staršev o trajnostnem načinu potovanja v vrtec. Starši so zelo lepo sprejeli projekt, katerega smo predstavile že na prvem roditeljskem sestanku.

Vrtec pri OŠ Grad

Zapisala koordinatorica: Kladija Gomboc

Pred samo izvedbo projekta je bila zelo dobra motivacija za otroke zgodbica o Belem zajčku s katero smo vsaka na svoj način zelo motivirale otroke. Izrezali smo si sive zajčke, in jih prilepili na steno. Otroci so z velikim veseljem prilepili na zajčka bel krog in začeli spreminjati njegov kožušček v belega.

Izvedli smo zelo veliko dejavnosti na to temo. V vrtec smo povabili tudi policaje, kateri so otroke zelo motivirali in jim podali veliko spodbudnih informacij. Na koncu pa smo se vsi skupaj odpeljali na krajši izlet s turističnim vlakcem, katerega so se otroci zelo razveselili.

TRAJNOSTNA MOBILNOSTI IN IGRA BELI ZAJČEK

V enoti Kocljeva 2 Vrtca Manka Golarja Gornja Radgona je v projektu Trajnostna mobilnost sodelovalo 7 oddelkov in 113 otrok. 2 oddelka sta bila iz prvega starostnega obdobja, ostali iz drugega. V vseh oddelkih smo strokovne delavke na roditeljskem sestanku seznanile starše s projektom, otrokom pa igro približale z zgodbicco Beli zajček. Vsak odderek se je lotil aktivnosti na svoj način in vsi smo bili zelo uspešni pri izvedbi. Otroci so glede na starost in sposobnosti bodisi zajčke le pobarvali in nanje lepili kroge bodisi vse dele tudi sami obrisali, izrezali, pobarvali in zalepili na pano. Tam so jih zajčki vsak dan nestrpno čakali, da so jim zalepili bel krog na telo in jih s tem čistili.

Ob igri Beli zajček smo izvajali tudi spremljajoče dejavnosti trajnostne mobilnosti, ki smo jih našle v priročniku za vzgojitelje in tudi dejavnosti, za katere so dali pobudo otroci ali pa smo si jih zamislile same, da bi z njimi dodatno motivirale otroke. Nekaj teh dejavnosti je bilo:

- opazovanje in razvrščanje različnih slik prevoznih sredstev in ob tem pogovor, kaj je boljši način prevoza,
- izdelava vlakov kot prijaznejših načinov prevoza iz odpadne embalaže,
- risanje naših poti do vrtca,
- risanje na temo Kako bi izgledala moja ulica,
- vožnja s poganjalci, skiroji in kolesi,
- ogled videoposnetkov na temo čistejši način prevoza, nevarnosti v prometu, risanke »Bojan« na to temo ter pogovor pred, med in po tem,
- pogovor o prometu in varnem vedenju v prometu,
- spoznavanje prometnih znakov,

- sprehod v bližnjo okolico (prečkanje prehoda za pešce),
  - pobarvanka avtobus in vlak,
  - pogovor o skupnih možnostih prevoza,
  - branje zgodbi Rožnati avtobus,
  - izdelava svojih avtobusov iz odpadne embalaže in vožnja le-teh po narejenih cestah,
  - prevažanje figuric v avtobusih iz ene na drugo postajo.
- Vesele smo, da smo se vključili v ta projekt, saj smo v tem enem letu med drugim naredili nekaj pozitivnega tako za naše okolje kot tudi za zdravje in gibalno sposobnost naših varovancev in njihovih staršev.

Vrtec Manka Golarja Gornja Radgona, enota Kocljeva 2
Zapisala: koordinatorica projekta na ravni enote, Tonja Stanek, dipl. vzg.

PO SLEDEH PUHASTIH BELIH ZAJCEV

V projekt trajnostne mobilnosti smo se v Vrtcu Manka Golarja Gornja Radgona, v enoti Črešnjevci, v šol. l. 2020/21 vključili vsi trije oddelki (48 otrok). Postavili smo si izziv starosti primernih in zanimivih dejavnosti, ki bodo otrokom približale ekološki vidik masovne rabe motornih vozil. Z vidika motivacije, pripadnosti skupini in samostojne priprave zajca iz papirja za spremljavo izvajanja 14 dnevne dejavnosti otrok, smo za otroke prvega starostnega obdobja prilagodili lepljenje krogcev za vsak prihod brez avtomobila na skupnega velikega zajca.

Enota vrtca je v vasi, kjer ni možnosti rabe javnega prevoza (izjema je šolski avtobus, ki ga videvajo), zato smo jim le tega približali s fotografijami, posnetki, pripovedovanjem iz lastnih izkušenj eden drugemu, v kolikor so jih imeli ter z otroškimi pesmimi, kot je Z avtobusom naokrog, pri čemer smo tudi poskušali priklicati domišljijo v skupni »vožnji« s postavitvijo stolov v vrste. V oddelku najstarejših otrok smo iz odpadne embalaže izdelali avtobus ter z uporabo prometnih znakov spoznavali pravila v prometu skozi ustvarjalno igro. Poseben poudarek smo dali razpravi javnega prevoza v odnosu do množične rabe lastnih prevoznih sredstev. V enem oddelku so si otroci pripravili puhaste krogce z vato, ki so jih lepili na svoje zajce za vsak prihod. Pri najmlajših

otročih je bilo potrebno spremljati prihode, saj še sami niso vedeli povedati kako so prišli v vrtec. Izjemno spodbudno pri tem je, da so starejši otroci prevzeli odgovornost in z veseljem poročali še za mlajše, medtem ko so o svoji poti do vrtca razmišljali poglobljeno tako, da so predvideli možne nevarnosti in razmišljali o možnih izboljšavah.

Zgodbo smo brali večkrat in poskušali pridobiti čim več povratnih informacij, da bi ugotovili kaj jim je potrebno še posebej približati. Z vprašanjem: »Zakaj so bili zajci sivi?«, smo ugotovili, da je predvsem mlajšim otrokom potrebno približati onesnaževanje okolja z izpuhi motornih vozil, saj to ni neposredno vidno. Tako smo prišli na idejo igre z avtomobili, ki puščajo sledi in na njih pritrdili flumastre. Na plakatu so ostale sledi (črte) tam, kjer se je avtomobil peljal. Za primerjavo smo hodili po belem papirju in ugotavljali, da nismo pustili sledi.

Presenetilo nas je, da so bili prihodi peš, s kolesi ali skiroji vedno bolj pogosti. Otroci so doma pripovedovali, opazovali ter posneli eden drugega, spodbujali starše in tako s tovrstnimi prihodi nekateri nadaljevali tudi po obdobju lepljenja krogcev za vsak trajnostno mobilen prihod.

Vrtec Manka Golarja Gornja Radgona, enota Črešnjevci
Zapisale strokovne delavke vrtca

IGRA »BELI ZAJČEK« V VRTCU MANKA GOLARJA GORNJA RADGONA, ENOTA KOCLJEVA 4

V vrtcu Manka Golarja Gornja Radgona, enota Kocljeva 4, smo bili v projekt Trajnostna mobilnost in s tem k igri »Beli zajček« vključeni štirje oddelki drugega starostnega obdobja in en oddelke prvega starostnega obdobja.

V enem izmed oddelkov so vzgojiteljice tako nagovorile starše: »Dragi otroci, spoštovani starši. V skrbi za čistejšje okolje, naše boljše počutje in nasmeha na obrazih vas vabimo, da od danes in vse do naslednjega petka prihajate v vrtec peš, s skirojem, kolesom, rolerji in tako pomagata našemu Belku k čistejšemu kožuhi. Bodimo skrbni in imejmo se radi.

Pozor, pozor. Izgubil se je Belko. Iščemo ga vsepovsod. Prosimo za pomoč tudi vas. Pridite v vrtec peš, s kolesom, poganjalcem, skirojem in s tem pomagajte najti Belka. Skupaj nam bo gotovo uspelo.«

Vrtec Manka Golarja Gornja Radgona leži v prečudovitem okolju, ki vabi, da se ga naučimo z vsemi čutili. V bližini vrtca so gozdovi, pogled pa se ustavi tudi ob prelepi strugi reke Mure. Vsakodnevno bivanje na prostem otroke bogati na različnih področjih, ki so zajeta v Kurikulu za vrtece. Izobraževalni programi na podlagi ciljev, vrednot, pristopov, omogočajo, da izkoristijo svoj celotni potencial, se osredotočajo na otrokov čustveni, socialni, fizični in osebni razvoj. Otrokov zgodnji odnos predstavlja temelje, na katerih posameznik gradi svojo osebnost, socialno kompetentnost. V času, ki ga otrok preživi v vrtcu, je pomembna vloga odraslega, da ustvari okolje, v katerem se otrok počuti varnega.

Prav v vseh skupinah so strokovne delavke otrokom najprej prebrale zgodbo o Belem zajčku. Posredovali smo jo tudi staršem preko e – asistenta. Zgodba nazorno prikazuje, kaj se zgodi, če je v našem okolju preveč izpušnih plinov. Otroci so si nato izdelali svoje zajčke. Prihode v vrtec pa so označevali z belimi krogci. Otrokom je bila igra všeč in na

ta način smo aktivno vključili starše, da so z otroki v vrtec prihajali na okolju prijazen način. Otroci so si seveda želeli, da bi njihov zajček nabral čim več belih krogcev, seveda so pri tem potrebovali aktivno sodelovanje staršev. Starši so pokazali zanimanje za delo v oddelkih in so na tak način prispevali kamenček k delčku mozaika k čistejšemu okolju. Pomembno pa je tudi to, da je bila na tak način omogočena tudi gibalna aktivnost otrok, ki je v tem času epidemije pri posameznikih precej upadla.

Vrtec Manka Golarja, enota Kocljeva 4

Število vključenih otrok: 80, starost otrok od 2 – 6 let

Zapisala: Petra Lehko, dipl. vzg.

NOVICE ZA NOVIČNIK

V vrtcu Turnišče smo projekt »Trajnostna mobilnost« izvajali v šolskem letu 2020/21, v sedmih oddelkih, v starostnem razponu od 1 do 6 let. Vključenih je bilo 124 otrok, strokovnih delavcev in staršev. Projekt smo izvajali tri tedne.

Naš vrtec je v občini Turnišče, vanj pa so vključeni otroci iz vasi Gomilica, Renkovci, Nedelica, Turnišče ter nekaj otrok iz sosednjih občin. Oddaljenost teh vasi in bivališč otrok je od 500 m do 4 km in še več.

Oddelek otrok od 2 do 3 let:

V našem oddelku smo projekt »Tajnostna mobilnost« začeli z zgodbico o belih zajčkih, ki smo predstavili z lutko.

Skupaj z otroki smo izdelali enega večjega sivega zajca, katerega smo zalepili na naš oddelčni pano. Ob jutranjem prihodu otrok v vrtec so le-ti povedali, kako so prišli v vrtec. Na podlagi povedanega so nalepili beli krog na zajca.

Čez celo šolsko leto (v času odprtja vrtca), so otroci razvijali prosto igro z različnimi vozili. Velikokrat smo zalepili pleskarski trak na tla, po katerem so imeli možnost vožnje vozil. Dejavnost smo razširjali z ogledom in pogovorom o vozilih, ki jih srečamo na cesti. Na opazovalnih sprehodih smo si ogledali prometne znake ter prepoznavali in poimenovali vozila na cesti.

V igralnici smo se igrali igro »Avtobus – kam potujemo«. Ko smo pripotovali do postaje (vasi), kjer je bil doma posamezen otrok, je le-ta tam izstopil.

Spoznali smo pesmico »Moj rdeči avto«, Mira Voglar, ki smo jo tudi gibalno prikazovali. Dejavnosti »Peš v vrtec« smo nadgrajevali in prepletali z ostalimi področji kurikula.

Otroci so v posameznih dejavnostih zelo radi sodelovali. Pohvala gre tudi staršem za dobro motivacijo njihovih otrok. Opaziti je, da se dejavnost »Peš v vrtec« nadaljuje. Otroci še naprej prihajajo v vrtec s poganjalci, kolesi in peš.

Zapisala vzgojiteljica Jasmina Žerdin

Oddelek otrok od 1 do 2 let:

V sklopu projekta smo v našem najmlajšem oddelku aktivnosti »Trajnostna mobilnost v vrtcih« izvajali tako, da smo tudi mi želeli slediti ciljem in jih čim bolj uspešno realizirati glede na starost otrok. Strokovne delavke smo otroke in starše spodbujale v izvedbo aktivnosti na različne načine.

Igra »Beli zajček« je bila staršem predstavljena v začetku šolskega leta na 1. oddelčnem roditeljskem sestanku. Razdelile smo jim tudi brošure, ankete, Zgodbo o belih zajčkih, ki so jo lahko prebirali otrokom in se z njimi o temi pogovarjali...

Starši so bili v času tednov mobilnosti dodatno spodbujani k aktivnosti in na različne načine obveščeni, da aktivnosti potekajo intenzivno v okviru določenih datumov. Obvestilo in spodbude so dobili po elektronski pošti na e-asistent in tudi ustno ob prihodu po otroka.

Ugotovljale smo, da med izvajanjem mobilnosti ne prihajamo do natančnih informacij, čeprav smo jih na začetku prve

mobilnosti dnevno spraševale o načinih izvedene aktivnosti. To pa zato, ker po otroke hodijo oziroma jih pripeljejo v vrtec tudi stari starši...

Zato smo se strokovne delavke odločile in staršem poslale obvestilo, da naj nam do konca tedna (do petka) zapišejo, kolikokrat in na kakšen način so z otrokom izvajali mobilnost.

Otroci so tako septembra kot marca in maja, našemu sivemu zajčku na panoju lepili bele nalepke, sodelovali so vsi otroci. Nekateri z večjim interesom, drugi z manjšim.

Posamezniki so že dojeli, da so prišli za zajčka v vrtec na drugačen način in se na naša vprašanja verbalno in neverbalno odzivali (z nasmehom, s prikimavanjem, z besedami).

Skupaj smo prepevali pesmico »Didl, didl dajčka«, vsakodnevno so si ga ogledovali, poskušali nalepke odlepiti in zalepiti, ga opazovali, poskakovali kot zajčki, imenovali njegove dele telesa...

Tekom celega šolskega leta strokovne delavke stremimo k temu, da imajo otroci čim več možnosti in spodbud za gibanje čez dan; če nam vreme ne preprečuje, se vsakodnevno odpravimo na igrišče, tudi na sprehod okoli vrtca, po vrtčevskem igrišču, v bližnjo okolico, veliko se vozijo s poganjalci v oddelku in na terasi, se gugajo, spuščajo po toboganu, sodelujejo v usmerjenih gibalnih aktivnostih, spodbujani so v čim prejšnjo samostojno hojo... Ker se zavedamo, da so gibalne aktivnosti v tej starosti in tudi naprej ključnega pomena za zdrav razvoj otrok, jih vsakodnevno vključujemo v dejavnosti.

Zapisala vzgojiteljica Milena Kocet

Oddelk otrok 5 – 6 let:

V oddelku 5 – 6 let smo projekt »Trajnostna mobilnost« pričeli z zgodbo o belih zajčkih. V naslednjem koraku, so si otroci sami izdelali sive zajčke. Šablone zajčkov so obrisali na siv šelešamer, jih izrezali ter jim narisali obraz. Sive zajčke smo pripeli na razstavni pano. Ob tem sva strokovni sodelavki otrokom podali natančen potek nalog v povezavi s projektom.

Kljub temu, da so bili otroci s potekom seznanjeni, na samem začetku ni bilo željenega učinka. Ko pa so opazili, kako se zajčki otrok, ki so v vrtec prihajali peš, spreminjajo iz sivih v bele, pa se je tekmovalnost med otroki, kateri zajček bo na koncu bolj bel, komaj dobro začela. Navdušenje in ponos otrok, ob lepljenju zasluženih belih krogcev, sta bila neprecenljiva. Tudi povratna informacija staršev, kako vestno so otroci vztrajali, da vsaj del poti prehodijo peš, s kolesom, skirojem, je bila dobrodošla.

V času projekta smo izvedli tudi dva pohoda ter vožnjo s skiroji.

Zapisala vzgojiteljica Petra Černela

Oddelk otrok od 3 do 5 let:

V našem oddelku smo skozi vso leto spodbujali otroke in starše, da hodijo v vrtec in iz njega domov na eko način. Zelo veliko vlogo pri motiviranju samem, je bil zajček. Da bi oprali sivega zajčka izpušnih plinov, smo mu pomagali tako, da smo vsak eko način prihoda ali odhoda iz vrtca zabeležili z belim nalepljenim krogom na zajčka. Zajec vsakega otroka je postajal vedno bolj bel. Otroci so se res iskreno veselili izrezovanja in lepljenja krogov.

Otrokom je bila tudi zelo zanimiva dejavnost, ko smo se pogovarjali o življenju nekoč. Pogledali smo fotografije cest nekoč. Opazili smo, da je bilo veliko več koles in pešcev na poti. Ljudje so se imeli priložnost več družiti in pogovarjati. S fotografijo življenja cest danes, pa je ravno nasprotno. Ljudje v avtomobilih brez druženja in še gibalna sposobnost človeka v tem primeru tudi upada. Ugotovili smo, da je bilo življenje nekoč z vidika trajnostne mobilnosti lepše in svetlejšo, čeprav jo ponazarjajo črno-bele fotografije.

Izvedli smo tudi likovno dejavnost, kjer smo naredili primerjavo kako izgleda ulica z manj avtomobilov, kjer se otroci lahko tudi igrajo, žogajo itn. ter ulico, kjer so sledi velikega prometa, kjer ni živahnosti in življenja otrok, kjer ni drugega videti kot samo sledi avtomobilov. Skupaj smo prišli do ugotovitve, da je lepše v ulici, kjer je manj prometa.

Zelo dobro je bil sprejet tudi tematski sklop Kje sem doma? Otroci so tukaj pridobivali znanje o svojem kraju, spoznavali so pomembnejše stavbe in kulturne znamenitosti svojega

kraja in to na eko način. Z otroci smo se nekaj časa odpravljali na sprehod, kjer smo si ogledali šolo, zdravstveni dom, lekarno, šolo, pošto, tovarno Planika in še kaj. Otroci so tako prinašali v vrtec fotografije, kjer je bila značilnost njihovega kraja. Na ta kraj so otroci starše povabili peš oziroma na eko način. Otroci so bili ponosni na značilnost njihovega kraja, ko so s pomočjo fotografije poročali značilnosti ali znamenitosti svojega kraja pred svojimi prijatelji.

Izdelali smo si tudi rdeči avto, kjer smo na eko način izvedli igro. Vsak otrok je izstopil tam kjer je doma. Cilj je bil, da

otroci vedo od kod prihajajo in da se zavedajo lepote in pomembnosti svojega kraja. Otrokom pa vzbujamo željo po ustvarjalnosti in kreativnosti, da bodo manj posegali po igračah, prevoznih sredstvih iz plastike, ki tudi močno obremenjujejo okolje.

Za oddelek zapisala vzgojiteljica Simona Flisar Gumilar

**Osnovna šola Turnišče, VVE pri OŠ Turnišče
Zbrala in uredila vzgojiteljica Marija Prša, koordinatorica projekta**

TRAJNOSTNA MOBILNOST

S prometno vzgojo se otroci srečajo že od rojstva naprej ter se nadaljuje do konca življenja. Zaradi naraščajočega prometa so pešci, predvsem otroci, v prometu vedno bolj ogroženi. Pri tem mislim fizični vidik, obenem pa tudi vidik onesnaženosti okolja še posebej zraka. Zato je prav, da vrednote trajnostne mobilnosti predstavimo otrokom in njihovim staršem, saj se naše navade oblikujejo že v najzgodnejšem otroštvu.

S priključitvijo k projektu »Trajnostna mobilnost v vrtcih in šolah« smo želeli sistematično ozavestiti otroke in njihove starše o pomenu hoje, kolesarjenja in uporabe javnega prevoza v vsakdanjem življenju.

Projekt »Trajnostna mobilnost v vrtcih« je potekal v dveh skupinah otrok Vrtca Murska Sobota. Pri izvedbi je aktivno sodelovalo devet otrok prvega starostnega obdobja s starši in dve strokovni delavki in sedemnajst otrok drugega starostnega obdobja s starši in dve strokovni delavki.

V skupini prvega starostnega obdobja sta vzgojiteljici izvedbo dejavnosti projekta prilagodili sposobnosti otrok glede na starost. Poudarek sta dajali izvedbi igre »Beli zajček«, kjer sodelujeta otrok in starš.

V skupini drugega starostnega obdobja sta si vzgojiteljici zadali cilj, da postane trajnostna mobilnost njihov način življenja. Želeli sta, da večina staršev pripelje otroke v vrtec s kolesom, s skirojem ali hodijo peš. Da bi uresničili cilj sta izvajala različne dejavnosti z otroki, spodbujala starše in kmalu so se pričeli izkazovati prvi rezultati.

Vzgojiteljici v obeh skupinah so ugotovili, da so se potovalne navade staršev otrok, ki hodijo v vrtec, v veliki večini spremenile na bolje.

**Vrtec Murska Sobota
Zbrala in zapisala koordinatorica projekta Metka Kotar**

TRAJNOSTNA MOBILNOSTI IN IGRA »BELI ZAJČEK«

Skupini 1 – 2 let: Vse hitrejši tempo življenja in pomanjkanje časa se odraža na potovalnih navadah staršev otrok. Otroke v vrtec najpogosteje pripeljejo s avtomobilom in otroke prinesejo v igralnico, posledično pa se otroci manj gibljejo in manj spoznavajo svoje okolje. Za normalen razvoj, otrok potrebuje gibanje in nabiranje različnih izkušenj, da postane samostojen, prav tako se mora naučiti pravil v prometu.

Vsa ta dejstva so bila povod, da se priključiva projektu »Trajnostna mobilnost v vrtcu«. Cilj projekta je spremeniti potovalnenavadestarsevotrokvvrtcu, zmanjšanjemotornega prometa v okolici vrtca, zmanjšati obremenitev v okolju, spodbuditi gibanje otrok ter s tem krepiti njihovo zdravje.

Skupino oblikuje devet otrok, starih od ena do dveh let. Da bova začrtane cilje dosegle, sva morali dobro premisliti katero metodo dela bova uporabili za to starost otrok.

Želeli sva spodbujati predvsem izvedbo igre »Beli zajček«, saj spodbuja starše in njihove otroke, da prihajajo in odhajajo v vrtec na bolj trajnostni način.

Na roditeljskem sestanku sva staršem predstavili cilje projekta »Trajnostna mobilnost v vrtcu« in igro »Beli zajček«. Prva reakcija staršev je bila, da so otroci premajhni, da nimajo časa,... Zaradi strahov staršev smo izvedbo igre »Beli zajček« razdelili na več etap. Dogovorili smo se, da otroci v prvem tednu prihajajo in odhajajo od parkirišča vrtca do igralnice sami peš. Drugi teden smo nadgradili z opcijo, da otroke pripeljejo s kolesom ali z javnim prevozom.

Otroci v skupini imajo glede na svojo starost kratko pozornost, zato sva jim zgodbo belega zajčka predstavili s pomočjo lutkovne predstave. Otroci so pozorno sledili predstavi in po končani predstavi so se igrali z lutkami. lutka beli zajček je ostala v igralnici in še sedaj otroci pogosto posegajo po njej in se z njo igrajo.

V tednu, ko sva predstavili otrokom zgodbo Beli zajček smo si naredili velikega sivega zajca, ga pritrdili na steno in nanj so otroci lepili bele kroge, da je do konca tedna postal lep bel.

V drugem tednu so se dejavnosti priključili starši, ki so skupaj z otrokom lepili bele kroge vsak na svojega zajčka. Držali so se dogovora in poskušali uporabljati trajnejše načine prevoza. Po končani izvedbi igre Beli zajček so starši izrazili pozitivno mnenje. Bila je lepa suha jesen in večina staršev otrok je nadaljevala s trajnejšim načinom prihoda otrok v vrtec. Žal nas je epidemiološka situacija ustavila v nadaljevanju izvajanja projekta, vendar ko se bomo spet vrnili v igralnico, bomo igro ponovili.

Vrtec Murska Sobota
Zapisala: Metka Kotar

TRAJNOSTNA MOBILNOST

Skupina 3-6 let: Vrednote so cilji, ki jih cenimo, oziroma mišljenje o tem, kaj je dobro ali prav in za kaj si jih je vredno prizadevati. Lahko bi rekli, da je način življenja vrednota in prav je, da trajnostno mobilnost predstavimo otrokom in staršem kot prizadevanje, da skupaj lahko naredimo več za naše okolje.

Enota Romano leži na obrobju mesta Murska Sobota v naselju Pušča. Zaradi tempa življenja in potovalnih navad družin, otroci prihajajo v vrtec tudi po najkrajši poti z avtomobilom. Sam namen projekta je spodbujanje otrok in staršev k spreminjanju potovalnih navad in posledično zmanjševanju prometa v okolici vrtca ter spodbujanje gibalne aktivnosti otrok. Podlaga za izvedbo projekta pa je igra Beli zajček.

Starši so aktivno pristopili k sodelovanju - vsi otroci so s starši prihajali v vrtec peš, s kolesom, s skiroji, s poganjalci in tudi na ta način odhajali iz vrtca. Vsebina oz. sam osnovni namen je bil otrokom razumljiv in so ga tudi pozitivno reflektirali ob koncu sklopa. Dejavnosti so zajemale vsa področja - najbolj ponosni so bili, ko so prihajali z različnimi vozili v vrtec in na ta način pomagali našemu zajčku lutki, da ni bil več žalosten, ker so se vsak dan njegovi prijatelji spreminjali v belo barvo in postajali čisti - prav ponosni so bili na sebe, da so lahko nekaj sami naredili za naše okolje. Vsi otroci vozijo kolesa - z pomožnimi kolesi - ena deklica se je s kolesom prvič srečala, na koncu tedna je bila ponosna, da ji je uspelo usvojiti tehniko vožnje - s tega je bil viden posredni vpliv tudi na starše, da so bili bolj motivirani za uporabo vozil z vidika okolju prijaznih vozil ter tudi za utrjevanje gibalnih spretnosti in sposobnosti. Dejavnosti, ki smo jih vključili v samo izvedbo projekta so se nanašale na cilje, da otrok spozna, da s svojim ravnanjem vpliva na okolje in življenje v njem in da promet onesnažuje okolje - ozračje in živa bitja v njem.

Nekaj dejavnosti, ki smo jih vključili v projekt :

- vsakodnevni poligoni - vožnja s kolesi, poganjalci, skiroji – spodbujanje staršev k sodelovanju prinašanja vozil v vrtec,
- poslušanje pripovedovanja zgodbe "Beli zajček" s pomočjo animacije lutke belega zajčka,

- moja pot v vrtec - otrok pripoveduje, poimenuje videno po poti v vrtec, izdelava plakata s pomočjo fotografij naselja
- satelitski posnetki,
- izdelava okolju prijaznih vozil iz odpadnega materiala - vlak, avtobus ...,
- igra "Beli zajček" - vsakodnevno beleženje načina prihoda v vrtec s pomočjo belih krogcev,
- vodena vizualizacija s pomočjo belega zajčka, avtomobila in onesnaženih delcev v zraku (grafitni prah)
- demonstracija - na podlago zajčka posipamo prah in ga očistimo/zradiramo,
- ogled animiranega AV posnetka- LEPŠI SVET - Promet - ozaveščanje otrok o onesnaževanju okolja s prometom, vodeni pogovor - Kaj lahko naredim jaz
- ustvarjanje z odpadnim materialom s pomočjo fotografij naselja - izdelava makete naselja,
- izdelava diagrama "OKOLJU PRIJAZNA VOZILA"

Odziv staršev na izvedbo projekta je bil pozitiven. Večina staršev in otrok še naprej uporablja trajnostni način prihoda v vrtec v kolikor jim tempo življenja to dopušča.

Vrtec Murska Sobota
Zapisala: Branka Casar

PROJEKT »TRAJNOSTNA MOBILNOST« V VRTCU MURSKA SOBOTA

Zaradi vsakodnevne bitke s časom se večina staršev ne zna več ustaviti, se z otrokom peš odpraviti po opravkih ali uporabiti javni prevoz, se z otrokom sprehoditi kar tako in spoznavati okolja, v katerem živi, se odpeljati s kolesom na izlet.

Vzgojitelji se zavedamo, da je otroke potrebno vključevati v gibanje in jim omogočiti, da čim bolj spoznajo svojo okolje in v njem naberejo čim več izkušenj. Zaradi vožnje s avtomobilom je otrokom odvzeta pravica do svobodnega gibanja, povečuje se njihova odvisnost od staršev, kar jim otežuje učenje samostojnosti in težje se privajajo na vključevanje v promet. Zavedajoč se, da je vožnja s avtomobilom potrebno zamenjati z bolj trajnostnim načinom premikanja smo se vključili v projekt »Trajnostna mobilnost v vrtcih«.

Projekt »Trajnostna mobilnost v vrtcih« poteka v sodelovanju z Ministrstvom za infrastrukturo RS. S cilji projekta smo želeli spremeniti potovalne navade staršev otrok v vrtcu ter posledično zmanjšati motorni promet v okolici vrtca, prispevati k zmanjšanju okoljskih obremenitev in spodbuditi gibanje otrok ter s tem krepiti njihovo zdravje.

NOVICA ZA NOVIČNIK

Za sodelovanje v projektu »Trajnostna mobilnost v vrtcu« želimo vplivati na podnebje in potovalne navade staršev in otrok ob prihodu v vrtec. Obe strokovni delavki sva načrtovali dejavnosti v sklopu projekta. Prizadevali sva si za dobro počutje otrok in ob tem spodbujali starše k trajnejšemu načinu prevoza in posledično k zmanjšanju obremenitev v okolju. Ker nas vremenoslovci vsakodnevno opozarjajo o škodljivih trdih delcih v zraku pri nas, smo se odločili za izvajanje projekta in s to temo seznaniti naše najmlajše.

Skupino oblikuje štirinajst otrok, starih od ena do dve leti. S projektom »Trajnostna mobilnost v vrtcu« in njegovimi dejavnostmi sem se spoznala že v pričetku šolskega leta. Ker sem poznala potek projekta sem o njem spregovorila že na prvem roditeljskem sestanku. Starše sva obvestile o vključenosti v projekt, in starši so bili pripravljeni sodelovati. Potek in cilji projekta so jim bili zanimivi, zato ni bilo nobenih vprašanj oz. nesoglasij. Cilj projekta je bil spremeniti potovalne navade staršev, zmanjšati motorni promet, zmanjšati obremenitve v okolju, spodbuditi njihove gibalne navade in okrepiti zdravje vseh. Pred začetkom igre Beli zajček sva razdelili staršem ankete, ki so nam ju po dogovoru vrnil. Preko portala e-asistenta sva starše obvestili datum pričetka izvedbe igre »Beli zajček«. Igro »Beli zajček« smo izvajali dva tedna, saj so otroci majhni in je pomembno nekaj več časa, da jim ostane v spominu. Na samo izvedbo igre smo se že pripravljali prej in skozi dejavnosti so otroci spoznavali prevozna sredstva in njihov vpliv na okolje. V igralnico sem prinesli nekaj novih knjig (Puhačka in Mavrični balon-Vesna Radovanovič in O dečku, ki je posvojil motor-Mojiceja Podgoršek), katere smo listali, brali, otroci so poslušali in skupaj ob ilustracijah obnavljali slišano.

Projekt »Trajnostna mobilnost v vrtcih« poteka v vseh enotah Vrtca Murska Sobota. Pri izvedbi je aktivno sodelovalo 184 otrok starih od 1 – 6 let s starši in vse strokovne delavke. Otroci in njihovi starši so zelo dobro sprejeli naše zastavljene cilje projekta in jim sledili.

Potovalne navade staršev otrok, ki hodijo v vrtec so se v veliki večini spremenile na bolje. Veliko več otrok prihaja v vrtec s kolesom ali hodijo peš.

Aktivnosti projekta so v skupinah prvega starostnega obdobja vzgojitelji prilagodili glede na starostno zmožnost otrok. Otroci drugega starostnega obdobja pa so velikokrat spodbujali svoje starše k ustreznejšemu, trajnejšemu načinu premikanja.

S cilje, ki smo si jih zadali bomo nadaljevali. Želimo, da pri otroci trajnostni način premikanja postane njihov življenjski slog in način življenja.

Vrtec Murska Sobota

Zapisala koordinatorka projekta Metka Kotar, dipl. vzg.

Projekt »Trajnostna mobilnost v vrtcu« mi je ponujal veliko izhodišč za dodatne dejavnosti, ki so opredeljene v Kurikulumu za vrtece. Veliko ciljev projekta sem tako povezovala s področjem dejavnosti matematika, kjer so otroci spoznali prvi diagram. Najprej smo si izdelali plakat, ki je predstavljal zrak, kopno in morje. Nanj so otroci polagali figure ustreznih prevoznih sredstev in ob tem je stekel pogovor. Moj cilj je namreč bil, da otroci spoznajo in poimenujejo različna prevozna sredstva in njihov prostor premikanja ter njihov pozitivni ali negativni vpliv na okolje. V ta namen smo ob vsaki priložnosti urili vožnjo z poganjaji.

Vrtec Murska Sobota

Zapisala Katarina Režonja, dipl. vzg.

IGRA BELI ZAJČEK V SKUPINI OTROK 3 – 4 LET

Projekt trajnostna mobilnost nas je spodbudil k temu, da se začnemo zavedati, kako pomemben je naš zrak, ki ga dihamo. Hiter tempo življenja, nas velikokrat prisili v to, da se v službo, v vrtec, v šolo, v trgovino, k prijateljem, odpravimo kar z avtomobilom.

Kako otroke motivirati, da se v vrtec odpravijo peš, s skirojem, s kolesom, pa je zagotovo prinesla velik del igra - Beli zajček.

V naši skupini je vpisanih osemnajst otrok, starih od tri do štiri leta. Na prvem roditeljskem sestanku smo starše seznanili o vključitvi v projekt in jim ga na kratko predstavili ter razdelili anketne vprašalnike projekta. Starši so se pozitivno odzvali, kar nam je bilo v veliko veselje, saj tako je tudi lažje sodelovati v celotnem projektu.

Cilj projekta je spremeniti navade staršev - prevoz otrok v vrtec in jih hkrati spodbuditi, da prihajajo peš, s kolesom, s skirojem. Saj so starši otroke v večji meri pripeljali v vrtec z avtomobilom. Ko smo pričeli s projektom, smo obvestili starše o izvedbi projekta na katerega so se pozitivno odzvali.

V jutranjem krogu smo se najprej pogovorili o projektu, prebrali zgodnico Beli zajček. Na našo oglasno desko si je vsak otrok zalepil sivga zajčka, kateremu je narisal oči, brke in usta. Dogovorili smo se, kako bomo našim zajčkom pomagali, da jim očistimo kožuščke, da bodo postali lepi – beli.

S sodelovanjem s starši, so se otroci zelo trudili in prihajali peš, s skiroji, kolesi v vrtec, ter ponosno lepili bele krogce na zajčke.

Odpravili smo se na sprehod po mestu, opazovali izpušne pline avtomobilov, se pogovorili katera prevozna sredstva lahko uporabimo brez izpušnih plinov. Sprehodili smo se tudi do parka in primerjali kakšen zrak je v mestu med avtomobili in kakšen v parku med drevesi.

Veliko smo se pogovarjali o čistem zraku – kaj lahko storimo mi, za bolj čist zrak.

Sestavljali sestavljanke o prevoznih sredstvih, se igrali z lesenimi vlaki, avtomobili, izdelali plakat – kako poskrbimo za čisti zrak, brali in listali knjige o avtomobilih, prevoznih sredstvih.

Ta projekt je otroke in starše spodbudil, da so prihajali peš, s skiroji in s kolesi. Dodatna motivacija jim je bila igra Beli zajček, lepljenje belih krogov na zajčka, saj so otroci imeli občutek – da s tem pomagajo zajčkom očistiti kožušček.

Vrtec Murska Sobota

Zapisala: dipl. vzg., Nataša Lazar

BELI ZAJČEK V NAŠI SKUPINI

V tem šolskem letu smo se vključili v projekt »Trajna mobilnost v vrtcu«. V skupini je 18 otrok, starih 3 do 4 let. Del projekta smo izvedli v jeseni, drugi del pa spomladi. Na prvem sestanku sem starše seznanila s projektom. Razložila sem jim namen in potek projekta ter jih predstavila igro »Beli zajček«.

V sklopu tega projekta smo izvajali igro »Beli zajček«, ki je namenjena spodbujanju trajnostne mobilnosti. Namen igre je bil, da starše in njihove otroke spodbudimo, da prihajajo v vrtec na čim bolj trajnosten način in s tem prispevajo k čistejšemu okolju in prav tako vplivajo na svoje zdravje.

Otrokom sem najprej predstavila zgodnico o belih zajčkih. Po dramatizaciji smo se pogovorili, na kakšen način lahko pomagamo zajčkom. Izdelali smo plakat, na katerega smo vsak dan označili kako smo prišli v vrtec.

Prav tako je vsak otrok dobil svojega zajčka, ki ga je pobarval in porisal. Vsak otrok, ki je prišel v vrtec na trajnostni način je tisti dan na zajčka nalepil belo piko. Beleženje je potekalo 21 dni. Ob koncu dejavnosti je bilo precej zajčkov skoraj popolnoma polepljenih. Otroci so bili zelo ponosni na svoje bele zajčke. Pri projektu so bili tudi starši zelo kooperativni, saj so se tudi sami prilagodili z izbiro bolj trajnostnih načinov vožnje otrok v vrtec. Otroci so bili z igro »Beli zajček« zadovoljni in so jo radi izvajali. Preko nje smo ugotovili, kako pomembno je, da poskrbimo za čisto okolje.

V okviru tega projekta smo izvedli še tri dejavnosti in sicer z področja gibanja, umetnosti in jezika. Izdelali smo si igro spomin na temo vozil in igro razvrščanja prevoznih sredstev. Naučili smo se deklamacijo »Gibi fit« in »Moj rdeči avto« ter pesmico »Z avtobusom k tetik«. Pri umetnosti smo iz škatel izdelali svoje čisto mesto.

Največ poudarka smo dali na gibanje, saj je to ena najpomembnejši dejavnosti, ki jo v vrtcu izvajamo vsakodnevno. Kot gibalno dejavnost smo izvedli pohod v naravo in obenem po poti spremljali promet. Odpravili smo se do bližnjega gozda, ki je obdan s trim stezo. Otroci so v gozdu tekali med drevesi, preskakovali naravne ovire, plezali, iskali različne plodove, nabirali listje in prisluhnili petju ptic ter vetru. Hodili so po različnih neravnih površinah, se izogibali koreninam, hodili po odpadlem listju, hlodih, premagovali naravne ovire. Pri tem so otroci krepili svoje motorične sposobnosti, ravnotežje, koordinacijo in gibalne sposobnosti kot tudi samozavest ter pridobivali zavedanje, da je gozd odličen prostor za rekreacijo in regeneracijo.

Po vrnitvi iz sprehoda smo bili nekoliko utrujeni, ker smo prehodili več kilometrov. Otroci so naju pozitivno presenetili s svojo energijo. Takih sprehodov se bomo v prihodnosti več udeležili, saj so se otroci imeli lepo in hkrati uživali v naravi.

Pomembno, je da otroke vzgajamo v zdravem duhu, da se bo zavest ljudi o zdravem in čistem okolju izboljševala. Z rednim gibanjem in dejavnostmi na prostem želimo otroke ozaveščati o pomenu gibanja za njihovo zdravje in dobro počutje, hkrati pa jih seznaniti o pomenu čistega okolja.

POSTALI SMO MALI PROMETNI DETEKTIVI

Pri izvedbi aktivnosti, ki smo jo izvedli v mesecu oktobru je sodelovalo 18 otrok od vpisanih 22. Otroci so stari 4-5 let. Prvi del aktivnosti je potekal v igralnici, drugi del pa v bližnji okolici vrtca.

Po zajtrku smo se usedli v jutranji krog in se pogovori o površinah, ki so namenjene pešcem ter kolesarjem, in površinah, namenjene motornim vozilom. Razložila sem, zakaj je pomembno, da vsi udeleženci v prometu upoštevamo prometna pravila, in da s tem, ko avtomobili parkirajo na kolesarskih stezah in površinah za pešce, ogrožajo njihovo varnost. Iz pogovora sem ugotovila, da otroci poznajo osnovna prometna pravila in posledice, če jih vsi ne upoštevamo.

Sledil je ogled video posnetka, ki sem ga našla na spletni strani. Starosti primerno so razložena in prikazana prometna pravila, ki jih je potrebno upoštevati za varnost nas samih in drugih udeležencev v prometu. Z velikim zanimanjem so si ogledali video posnetek in sledil je razgovor o videnem in slišnem.

Drugi del aktivnosti smo izvedli na sprehodu, kjer smo se prelevili v male prometne detektive. Preden smo odšli na teren sem otrokom razložila naloge prometnih detektivov. In sicer poiskati so morali avtomobile, ki so bili napačno parkirani – npr. na pločniku, kolesarski stezi; na število potnikov v osebnem avtomobilu; na hitrost vozil; napačno prečkanje ceste,...

Opazili smo kar nekaj prekrškarjev, ki bi jih otroci z največjim veseljem kaznovali. Na sprehodu se mi je porodila ideja,

Otroci so vse aktivnosti z veseljem opravili. Ob ponovitvi osvojenih vsebin sem videla, da so si na ta igriv, spontan, njim zanimiv način veliko zapomnili in veliko novega usvojili.

Vrtec murska Sobota, enota Gozdiček
Zapisala; vzg. Sandra Ravš Jakob

da bi si lahko naslednjič izdelali listke z različnimi napisi (nepravilno parkiranje, prehitra vožnja, nepravilno prečkanje ceste,...) in delili prekrškarjem.

Po končani ekskurziji smo se z otroki pogovorili o opažanjih na terenu. Ugotovila sem, da so dobri opazovalci, saj so našli in opisali veliko prekrškov v prometu.

Otroci so izrazili željo, da bi drugi del aktivnosti še enkrat ponovili. Žal nas je pri tem ustavila epidemija. Takoj, ko bo to mogoče, se bomo spet prelevili v male prometne detektive in odšli na teren.

Vrtec Murska Sobota
Zapisala: Selma Šalika, dipl. vzg.

TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCU MURSKA SOBOTA ENOTA URŠKA

Projekt Trajnostna mobilnost smo v šolskem letu 2020/2021 izvajali tudi v enoti Urška (Vrtec Murska Sobota) in sicer v kombiniranem oddelku. Pri projektu je sodelovalo 19 otrok in njihovi starši. Preko projekta smo zajeli vsa področja kurikulumu in prepletli različne zanimive, poučne in raziskovalne vsebine.

Projekt se je tesno prepletal s področjem matematike, kjer smo se prvič srečali z različnimi diagrami (stolpični diagram, drevesni diagram) in načini odčitavanja podatkov iz diagramov. Starejši otroci so kot pravi vzorniki poučili mlajše prijatelje in jim pomagali pri razlagi dobljenih podatkov. Da bi bil projekt še bolj zabaven, smo vključili še nekaj privlačnih gibalnih in socialnih iger, nad katerimi so bili otroci navdušeni.

Vzporedno z vsemi dejavnostmi se je razvijala spontana igra otrok z vozili, postavitvijo cest in garaž, predvsem pa je projekt izvalil veliko socialnih interakcij med otroki. Veliko je bilo ustvarjanja, predvsem na področju likovne umetnosti, še več domišljije in novih zamisli.

Lepše vreme nam je omogočilo več bivanja na prostem, kar smo izkoristili za opazovanje prometa, sprehode in urjenje v varni vožnji na kolesih.

Projekt ponuja širok nabor dejavnosti in vsebin in je zelo dobro izhodišče za dejavnosti v vrtcu, spodbuja sodelovanje s starši in širšo okolico, hkrati pa je privlačen in zanimiv za naše najmlajše. Ideja o projektu mi je bila zelo všeč zaradi njene vsestranske uporabnosti, možnosti prepleta z različnimi področji dejavnosti in prilagajanja starosti, spretnosti in sposobnosti otrok.

Otrokom so vsebine s področja prometa zelo blizu, kar se je odražalo v veliki stopnji motivacije in aktivnosti pri vseh izvedenih dejavnostih.

Poleg znanja o pomenu trajnostnega načina prihoda v vrtec, so otroci pridobivali na zavedanju lastne odgovornosti, spoznavali matematiko kot prijetno izkušnjo v vsakdanjem življenju, povzeli vsebino pravljice in izluščili njen nauk, hkrati pa imeli možnost ustvarjanja, razvijanja spretnosti fine motorike in zanimivih načinov gibanja.

Vrtec Murska Sobota

Zapisala: Barbara Majc, dipl. vzgojiteljica

»RAZISKOVALCI NA DELU«

V vrtcu Murska Sobota enota Urška se je skupina, ki šteje 19 otrok, starih od 4 do 6 let, odločila za izvedbo projekta Trajnostna mobilnost. Namenom projekta je, da ozavestimo kot otroke tako starše, kako pomembno vlogo ima gibanje v vsakdanjem življenju, zlasti z vidika prihajanja v vrtec na okolju prijazen način. Namen je tudi, da spodbujamo preživljanje kvalitetnega prostega časa z družino, s čimer hkrati pripomoremo k pozitivnim vplivom na ozračje, ki ga dihamo, zgolj zaradi zmanjšanja voženj z avtomobili. Za nadomestilo letih smo spodbujali prihode otrok v vrtec zlasti peš, s kolesom ali celo s skirojem. Če jim to njihova pot ni dopuščala, smo jih spodbudili, da so prehodili oz. prekolesarili vsaj določeno razdaljo od oddaljenega parkirišča do vrtca.

Tekom leta, natančneje meseca marca, ker nam prej razmere niso dopuščale, smo z otroki raziskovali pot, ki je vodila vse okrog našega vrtca. Pred glavno aktivnostjo,

obhodom poti, smo prebirali razno literaturo na aktualno tematiko. To so bile denimo uganke, ki so podajale rešitve o okolju prijaznejših prevoznih sredstvih v prometu. Ugotavljali smo, koliko ljudi se lahko pelje z avtobusom/vlakom in koliko z avtomobilom. Pogovarjali smo se o tem, zakaj so avtomobili eden izmed najhujših dejavnikov v prometu ter iskali odgovore, npr. ker povzročajo ogromno hrupa, gnečo in posledično večjo onesnaženost zraka, ki ga dihamo, da to tudi vpliva na življenje ptic in drugih živali itn.

Sledil je krajši sprehod okoli vrtca, kjer smo pozorno opazovali okolico (kje se nahaja pločnik, ali so kje parkirani avtomobili, katere stavbe in prometne znake smo vse opazili, živali, drevesa...) ter ob tem otroke aktivno vključevali k raziskovanju okolice. Otrokom je bilo opazno zelo zanimivo, zlasti zato, ker smo jih poimenovali kot raziskovalci, ki morajo nujno preiskati okolico vrtca.

Po prihodu nazaj v vrtec smo se lotili risanja zemljevida poti, po kateri smo hodili. Otroci so kazali veliko željo po sodelovanju. Vsak je imel možnost narisati, kar je opazil oz. kaj se mu je najbolj vtisnilo v spomin. Nastala je prava umetnina. Zemljevid smo naredili v obliki plakata, katerega smo potem izobesili na oglasno desko garderobe, da so se lahko o tem tudi pogovarjali s starši ter na ta način spodbujali medsebojno sodelovanje in aktivnost.

Menim, da nam je projekt prinesel zanimivo izkušnjo, katero se bomo še zagotovo v bodoče posluževali. Veseli me, da so nekateri starši pokazali dobro voljo in izrazili pohvalo svojim malim raziskovalcem za trud in veselje do dela. Moje glavno priporočilo vrtcem, ki bodo želeli sodelovati v projektu pa je, da otroke lahko najlažje motivirajo preko zgodbe ali igre, kajti na ta način lahko hitro realiziramo zastavljene cilje projekta.

Vrtec Murska Sobota

Zapisala Tajda Nemec, dipl. vzg.

